

Udskriftsdato: 20. december 2025

KEN nr 10699 af 04/10/2005 (Historisk)

Ankestyrelsens principafgørelse C-41-05 om madserviceordning - fejludbetaling - tilbagesøgning - hjemmel - condictio indebiti

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: J.nr.: 3500690-04

Ankestyrelsens principafgørelse C-41-05 om madserviceordning - fejludbetaling - tilbagesøgning - hjemmel - condictio indebiti

Resume:

En kvinde var berettiget til en ydelse efter serviceloven i form af madservice. Ved en fejl fra kommunens side var der ikke trukket betaling for ydelsen.

Da kvinden var berettiget til ydelsen, var der ikke hjemmel i serviceloven til tilbagesøgning på grund af fejludbetaling.

Tilbagesøgning på grund af fejludbetaling skulle ske ud fra den almindelige formueretlige retsgrundsætning om condictio indebiti.

For at kunne kræve det fejlagtigt modtagne beløb tilbage efter de ulovbestemte regler om condictio indebiti, skulle kvinden have indset eller burde have indset, at der forelå fejl. Desuden måtte ydelsen ikke have været bestemt til almindelige leveomkostninger, hvilket var tilfældet for pension, understøttelse og underholdsbidrag.

Ankestyrelsen traf afgørelse efter reglerne om condictio indebiti og fandt, at det ikke var godtgjort, at kvinden burde have indset, at der ikke blev trukket betaling for madservice.

Love:

Lov om social service - lovbekendtgørelse nr. 280 af 5. april 2005 - § 119

Lov om social service - lovbekendtgørelse nr. 979 af 1. oktober 2008 - § 164

Sagsfremstilling:

En ældre kvinde, der gennem flere år var blevet tiltagende dement, overgik til kommunens madserviceordning i januar 2002.

I oktober 2003 meddelte kommunen i et brev til kvinden, at man ved gennemgang af indbetalinger for madservice havde konstateret, at hun ved en fejl ikke havde fået opkrævet betaling månedsvis.

Kommunen havde vedlagt en faktura på 24.570 kr. for perioden februar 2002 til september 2003. Fra 1. oktober 2003 ville kommunen begynde at trække det skyldige beløb over folkepensionen. Kommunen beklagede, at den ikke tidligere havde registreret den manglende opkrævning af betaling for madserviceordningen.

Det fremgik af sagen, at den normale opkrævningsmetode var modregning, således at prisen for levering i en måned blev modregnet i pensionsudbetalingen den følgende måned. Dette system var fast etableret hos Kommunedata, men kommunen havde glemt at tilmelde kvinden. Kommunen havde i den samme periode fået refunderet enkelte måltider samt modtaget meddelelser om prisstigninger for måltiderne. Ved en krydsrevision i september 2003 blev den manglende betaling opdaget.

Kvindens datter blev værge for kvinden i februar 2004, og i marts 2004 blev kvinden flyttet uden samtykke til et lukket gerontopsykiatrisk hospital.

Nævnet stadfæstede kommunens afgørelse. Nævnet fandt det ubestridt, at kvinden ikke havde betalt for madservice i perioden februar 2002 til september 2003. Det var ligeledes ubestridt, at kvindens manglende betaling for madservice skyldtes en fejl fra kommunens side. Kommunen anførte, at i følge almindelige obligationsretlige grundsætninger var det debitor, der havde betalingsrisikoen.

Nævnet fandt, at kvinden ved almindelig agtpågivenhed burde og kunne have været opmærksom på fejlen. Hun var derfor nærmest til at bære risikoen for fejlen.

Nævnet lagde vægt på, at kommunen havde oplyst hende om, at betalingen ville fremgå af hendes månedlige pensionsmeddelelse, og at hun således ved at kigge på pensionsmeddelelsen havde haft god mulighed for at konstatere, at der ikke var fratrullet et beløb til madservice.

Den omstændighed, at kvinden ikke var i stand til at gennemskue læsningen af pensionsmeddelelsen fritog hende ifølge nævnets opfattelse ikke fra betalingsforpligtelsen, og nævnet havde vedrørende dette lagt vægt på, at selve ordet madservice fremgik af en pensionsmeddelelse, hvor der korrekt var fratrullet et beløb til madservice.

Afgørelsen blev anket af kvindens værge.

I klagen ønskedes klare retningslinier for, hvordan en kommune skulle behandle en borger i tilfælde af administrative fejl begået af kommunen, og hvordan man sikrede, at en borger, der ikke havde ressourcer til at tage vare på sig selv og befandt sig i en overgang mellem hjemmepleje og i dette tilfælde magtanvendelse, ikke kom til at betale for administrative fejl.

Sagen blev behandlet i principielt møde til belysning af betalingspligten for en personlig ydelse i et tilfælde, hvor kommunen gennem længere tid havde begået administrative fejl, herunder om betalingspligten skulle bedømmes efter servicelovens § 118, 119 eller efter almindelige formueretlige regler.

Afgørelse:

Ankestyrelsen fandt, at kommunen ikke kunne kræve tilbagebetaling af beløbet på 24.570 kr. for perioden februar 2002 til september 2003.

Begrundelsen for afgørelsen var, at Ankestyrelsen ikke fandt, at der var lovhjemmel i serviceloven om tilbagesøgning på grund af fejludbetaling.

Endvidere var begrundelsen, at betingelserne for at kræve tilbagebetaling efter obligationsrettens ulovbestemte regler om *condictio indebiti* ikke var opfyldte, allerede ved at kvinden ikke kunne antages at være i ond tro.

Efter servicelovens § 119, stk. 1, nr. 2 træffer kommunen og amtskommunen afgørelse om tilbagebetaling, når en person mod bedre vidende uberettiget har modtaget hjælp efter serviceloven.

Ankestyrelsen lagde vægt på, at kvinden havde været berettiget til at modtage ydelsen i form af madservice efter servicelovens § 71. Der kunne således ikke kræves tilbagebetaling efter § 119.

Efter reglerne om *condictio indebiti* skal følgende to betingelser være opfyldte for, at et fejlagtigt modtaget beløb kan kræves tilbage.

Betingelserne er, at modtageren af beløbet indså eller burde indse, at der forelå en fejl. Hvis modtageren har været i god tro, vil tilbagesøgning normalt ikke kunne ske.

Endvidere må ydelsen ikke være bestemt til almindelige leveomkostninger så som pension, understøttelse og underholdsbidrag.

Ankestyrelsen fandt det ikke godtgjort, at kvinden burde have indset, at der ikke blev trukket de aftalte penge fra pensionen.

Ankestyrelsen lagde vægt på, at kvinden fik beskikket en værge i februar 2004, og at hun i marts 2004 uden samtykke blev flyttet til et lukket gerontopsykiatrisk hospital. Kvinden skønnedes således på grund af sin psykiske tilstand ikke at have været i stand til at sætte sig detaljeret ind i de pensionsmeddelelser, hun modtog.

Ankestyrelsen ændrede således nævnets afgørelse.